

ESİAD

EGE SANAYİCİLERİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ

33. YÜKSEK İSTİŞARE KONSEYİ TOPLANTISI

YÖNETİM KURULU BAŞKANI

FADIL SİVRİ'NİN

KONUŞMASI

17 NİSAN 2018

İZMİR

Sertifika No: 9947

Sayın Milletvekillerimiz,
Sayın Büyükşehir Belediye Başkanım,
Çok Değerli Borsa Başkanım,
Sayın İlçe Belediye Başkanlarımız,
İzmir Protokolünün Saygıdeğer Temsilcileri,
ESİAD yesi olan çok Değerli Arkadaşlarım,
Saygıdeğer Konuklarımız,
Basınımızın Değerli Temsilcileri,

ESİAD 33. Yüksek İstişare Konseyi Toplantımıza hepiniz ‘hoş geldiniz’. Yönetim Kurulumuz adına hepinizi saygıyla selamlıyorum. Sözlerime değerli konuğumuz TÜSİAD Yönetim Kurulu Başkanı Sayın Erol Bilecik’i bugün aramızda görmekten dolayın büyük onur ve mutluluk duyduğumuzu ifade etmekle başlamak istiyorum. Bize zaman ayırdıkları için kendilerine içtenlikle teşekkürlerimi sunuyorum.

Türkiye’nin ilk bilgisayar mühendislerinden olan değerli iş insanı Sayın Bilecik’e iş dünyasının sorunlarını, beklentilerini açık bir şekilde dile getirdiği, bununla birlikte rekabetiliğimiz için kilit öneme sahip olan dijital dönüşüm konusunu başta iş dünyası olmak üzere Türkiye’nin gündeminde st sıralara taşıdığı için ayrıca teşekkür ederim.

Değerli konuklar,

Küresel konjonktürde gerginlik geçtiğimiz yıldı beri tırmanışta. Hem ekonomide hem de siyasette alışageldiğimiz küresel düzen sarsılıyor. Ekonomi boyutunda iş dünyası temsilcileri olarak hiç arzu etmediğimiz şekilde askeri güç rekabetine, ticaret savaşlarına ve ekonomik korumacılığa doğru ilerliyoruz. Bu gelişmelerin küreselleşme ve liberal ekonomi ideolojisinin en ileri temsilcisi olan ABD’den kaynaklanması durumu daha da vahim hale getiriyor. Çin ise, son dönemde küresel ticaretin gelişimine yönelik, söylemlerde bulunuyor ve yeni bir oyun kurucu olarak dünya ekonomisi üzerindeki etkinliğini artırma çabasında. Bir bakıma küresel arenada roller adeta yer değiştirmiş gibi.

Bu yönde ilk adımı ABD, bölgemiz üreticileri için de önemli olan elik ticaretine ilave gümrük tarifeleri uygulaması ile attı.

Bu gibi uygulamalar bölgemiz ihracatılarını dolaylı da olsa olumsuz yönde etkiliyor ve yeni stratejiler geliştirmelerini zorunlu hale getiriyor.

Misilleme olasılıkları ile korumacılık sisteminin geri gelebileceğine yönelik bir algının oluşması da uluslararası ticarete yeni bir dönemin öncül sinyallerini vermekte.

Değerli misafirler,

Türkiye'nin 1990 yılında küresel ekonomi içerisinde %1,4 olan payının 2015 yılında yine benzer seviyelerde seyrettiğini görmekteyiz. Oysa, bu dönem içerisinde Çin'in küresel ekonomiden aldığı pay %4'ten %17'ye çıkarken, Hindistan'ın payı ise %3,5'tan %7'ye yükselmiş durumda.

Niceliksel artışlar ile ölçtüğümüz ekonomik büyüme, toplumsal refah için yeterli değildir. Bu bağlamda, 2017 yılında yakalanan %7,4'lük büyüme oranını memnuniyetle karşılamakla birlikte esas arzu ettiğimiz, büyümenin sürdürülebilir ve kapsayıcı olmasıdır. Kapsayıcı büyüme ile kastettiğimiz hedef, büyümeden kaynaklanan fayda ve fırsatların toplumun tüm kesimlerine dengeli bir şekilde dağılması; alım gücünde, ticaretin doğal akışında somut olarak izlenebilmesi olmalıdır.

2017 yılı büyümesinde yatırım kaleminin katkısı bir önceki yıla göre artmış olmakla birlikte halen tüketim ağırlıklı bir artış söz konusudur. Son birkaç yılda yüksek büyüme oranının hızlı kredi genişlemesi, yükselen enflasyon, genişleyen cari açık gibi makroekonomik dengeleri bozucu etkileri gözlenmektedir. Nitekim Türkiye'de sergilenen büyüme performansına rağmen, işsizlik oranı neredeyse %11'de. ESİAD olarak üyelerimizle yaptığımız anket sonuçlarında 2018 yıl sonu enflasyonu ve işsizlik oranlarının sırasıyla, %12 ve %13 olarak beklendiği gözlemlenmiştir.

Yılın geri kalan kısmında petrol fiyatları ve kurların yüksek seyrine dayalı maliyet etkileri ile, enflasyonda ve cari açıda bir iyileşme giderek zorlaşıyor.

Geçmiş deneyimlerimiz ışığında, yüksek ve kronik enflasyonun hem iş dünyasının önünü görme kabiliyetini azalttığını hem de para politikasının inandırıcılığına gölge düşürdüğünü söyleyebiliriz.

2017 yılında cari açık milli gelirimizin yaklaşık %5,5'i olup, dış kaynak bulmanın giderek zorlaştığı bir ortamda önemli bir risk unsuru haline gelmiştir. Böyle bir konjonktürde, maliyet baskısıyla artan enflasyon da hane halkının alım gücünü zayıflatmaktadır. Bunun bir yansıması olarak da, 2013 yılından beri kişi başına düşen milli gelir dolar bazında %15 azalmıştır.

Türkiye'nin arzu edildiği şekilde yüksek gelir seviyesine ulaşabilmesi için büyümenin niteliğini iyileştirecek yapısal reformlar yapması gerekmektedir.

İş insanları olarak geçmişte yanlış uygulanan iktisat politikaları nedeniyle maruz kaldığımız sorunlar ile ilgili hafızamız taze. Yüksek büyüme uğruna mali disiplinden vazgeçildiğinde ve enflasyon sorunu göz ardı edildiğinde, Türkiye'nin nasıl bir tablo ile karşı karşıya kaldığını geçmiş dönemlerden net bir şekilde hatırlıyoruz.

Merkez Bankası'nın koyduğu hedef doğrultusunda uyguladığı politikalar ve bu hedeften sapma miktarı özellikle yabancı yatırımcı nezdinde kurumun güvenilirliğini zedeliyor.

Değerli konuklar,

Sürdürülebilir bir büyümeyi ancak 2002-2008 döneminde başardığımız şekilde, üretkenlik temelli yapısal reformlar ile sağlayabiliriz. Yenilikçi, analitik düşünen, sorgulayan ve çağın gereksinimleri ile donatılmış yüksek değer taşıyan fikri üretim yapabilecek bireylere ve diğer bir değişle işgücünün yeniden tanımlanması gerekiyor. Bu doğrultuda bireyler yetiştirebilecek bir eğitim reformuna ihtiyacımız var. Benzer eğitim reformlarının özellikle Uzak Doğu'da Singapur, Japonya, Kore gibi ülkelerde başarıyla uygulanarak bugünlere gelindi.

Kamu-özel işbirliğiyle geliştirilecek temel bir eğitim stratejisinde, insanı odağına alan, bireyin performansını ve yaşam kalitesini artıran Toplum 5.0 yaklaşımının benimsenmesini gerekiyor. Sadece sanayi ve geleneksel alanlarda değil, eğitim sisteminin yapılandırılmasında, dönüşümün sosyal ihtiyaç ve problemlere bir çözüm getirebilmesi ve çağdaş eğitimin en uç noktalara kadar ulaştırılmasında dijital dönüşümden ve teknolojinin yeniliklerine en iyi şekilde faydalanmak bu dönemin bir gerekliliği.

Bölgemizde bulunan Teknoparklar farkında olmasak da 500'ün üzerinde yeni firmaya ev sahipliği yapıyor, bu şirketler; kuluçka merkezleri, girişim sermayesi ve devlet teşviklerinin de katkısıyla bölgemizde ve ülkemizdeki inovasyon haritasını değiştiriyor.

Unutmayalım ki, düşük maliyetli işgücü ve lojistik avantajı gibi unsurlar Çin için dahi geleceğin rekabet yarışında ön saflarda kalabilmek için yeterli değil.

Yıkıcı teknolojiler ve yapay zekanın dönüştürücü teknolojilerde öncü olması bekleniyor. Yapılmış bir araştırmada, ABD %40'lık oranla yapay zekanın sanayi entegrasyonunda lider konumunda, onu %32 ile Çin izliyor.

Türkiye'nin de bu yarışta yer alması için, bir an önce yatırım stratejisini geliştirerek yeni ve yıkıcı teknolojileri hem geliştirmeye hem de bunlara toplum olarak uyumlanmaya yönelik çalışmalar yapması gerekiyor.

Uluslararası bir bankanın 14.500 kişi üzerinde yaptığı bir araştırmaya göre Türk Mevduat sahiplerinin % 28'i yatırım yapmak için yapay zekaya güvenebileceğini belirtiyor. ABD ortalaması % 22 iken, Avrupa ortalaması ise % 13'lerde kalmış durumda.

Türk insanının görüldüğü üzere yeniliklere ve teknolojiye olan inancı tam, ancak yeniliklere açık olma halinin, tüketici konumda yer almak yerine üretime, yani inovasyona dönüşebilmesinin yüzlerce farklı yolunu hep beraber bulmamız gerekiyor.

Değerli misafirler,

Uzun süredir STK lar ve iş dünyası nezdinde sürekli dile getirilen bölgesel teşvik sistemindeki sorunları ve yetersizlikleri giderme potansiyeline sahip proje bazlı teşvik sistemini ümit verici bir başlangıç olarak görüyoruz. Bu büyük çaplı yatırımların kendi ekosistemlerini yaratarak ülkemize daha geniş bir alanda teknolojik dönüşüm, katma değerli üretim ve cari açığın azaltılmasına katkı sağlayacağı kanaatindeyiz.

Bu doğrultuda, kamuoyu ile paylaşılan 23 yatırım projesinden savunma sanayi ve elektrikli batarya sektörlerindeki iki tanesinin bölgemizde gerçekleştirilecek olmasından da memnuniyet duyuyoruz. Bununla birlikte, proje bazlı teşvik sistemi dışında kalan, mevcut teşviklerin de verimlilik ve katma değerli üretim ekseninde, sadeleştirilerek yeniden düzenlenmesinde fayda görüyoruz.

Bu projeler için gereken yoğun dış kaynaklı finansmanın uygun maliyetlerle sağlanabilmesi ancak ülkemizin mevcut risk primlerini düşürmede etkisi olan, ekonomik güven ve siyasi istikrar ortamının, anayasal kurumların, ekonomik göstergelerin iyileşmesiyle ve olağan hale dönülmesiyle mümkün olacaktır.

Değerli konuklar,

Son on yıl içerisinde Ege'nin lokomotifini İzmir'imizin milli gelirden aldığı payın sabit kaldığını görüyoruz. 2017 yılında ülkemiz sanayi üretiminin yaklaşık %10'unu gerçekleştiriyoruz.

İzmir'in Türkiye'nin ihracatındaki payı 2010 yılından beri yaklaşık %6 civarında.

Kentimizin yatırımlardan daha fazla pay alması, üretim ve ihracatta bir sıçrama yapması için teknolojik dönüşüme ve sektörlerin çeşitlendirilmesine ihtiyaç var. Finansal kuruluş ve borsaların, biyoteknoloji ve genetik gibi sağlık endüstrilerini hızlandıracak araştıma kurumlarının İzmir'de kurulmasını arzu ediyoruz.

Bu doğrultuda, Şubat ayında Sanayi Bakanımız Sayın Dr. Faruk Özlü'nün geniş kapsamlı bir bilim ve teknoloji üssünün İzmir'de kurulacağını açıklamasından heyecan duyduk. İYTE - Karaburunda'da kurulacak bilim ve teknoloji üssünün, doğrudan ve dolaylı 40 binden fazla istihdam sağlaması ve milli gelire 15-20 milyar TL katkıda bulunabilecek kapasitede olması öngörülüyor. Bu ve bunun gibi yatırımlar özellikle beyin göçünü tersine çevirebilecek, Ege'de doğup, dünyanın dört köşesinde iş imkanları bulan yetenekli nitelikli gençleri burada tutmamızı sağlayabilecek. Türkiye ortalamasının 3 puan üstünde %14 işsizlik oranı bulunan ilimiz için bu ve bunun gibi oyunu değiştiren yatırımların artması lazım.

ESİAD olarak tüm bilgi birikimimiz ile bu gibi girişimlerin peşine düşmek, sanayi kuruluşlarımız ve üniversitelerimiz ile birlikte destek vermek en önemli hedeflerimizden biridir.

Değerli konuklar,

Türkiye, 2023 yılında dünyanın en büyük 10 ekonomisi arasında yer almaya yönelik hedeflerine ancak ve ancak çoğulculuğundan aldığı güç ile ulaşabilir. ESİAD olarak bizler şeffaflık, katılımcılık, hukukun üstünlüğü ve hesap verme zorunluluğunun her türlü yönetim anlayışında içselleştirilmesi gerektiğini düşünüyoruz. Bunu her fırsatta dile getiriyoruz.

Avrupa Birliği üyelik sürecinin de belirli reform alanları ile bu amaca hizmet ettiğini düşünüyoruz. Bu doğrultuda, Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne üyelik sürecinin her iki taraf için de önemini yitirmediğine, yitirmemesi gerektiğine inanıyoruz.

Tam üyelik perspektifi hedefinden hiç sapmadan Gümrük Birliği'nin güncellenmesi gibi çalışmaların devam etmesi de ikili ilişkilerin normalleşmesine katkı sağlayacaktır. Gümrük Birliği'nin tarım ve hizmetlerin serbest dolaşımını kapsamasına yönelik çalışmaların yanı sıra AB'nin üçüncü ülkeler ile yaptığı serbest ticaret anlaşmalarında Türkiye'nin de yer almasının sağlanması, tarafları ticaretin işleyişinde daha denk bir konuma getirecektir. Gümrük Birliği'nin güncellenmesi sürecini iki tarafın lehine işleyecek bir süreç olarak değerlendiriyoruz.

Değerli dostlar kıymetli misafirler,

Bugün burada iş insanlarımız, değerli akademisyenlerimiz ve toplumumuzun değerli liderleri ile ESİAD'ın YİK toplantısında bir arada olmamızın büyük bir anlamı var. 30 yıldır bu toplumun gelişiminin önemli yapı taşlarında rol aldık.

Bizler sadece birer üretici veya tüccar değil aynı zamanda Ege Bölgesi'nden başlayarak toplumun huzur ve refahına kafa yoran, fikir ve tecrübelerimizle ülkemiz için sorumluluk hisseden bireyleriz. Buradayız çünkü bilim, teknoloji ve inovasyonun gelişiminin en temelde adalet ve hukuk sisteminde mükemmelleşmeye doğru yol almadan gerçekleşmeyeceğini biliyoruz.

Bir toplumun gelişmesi için özgür ve bilimsel fikri üretimin, yaratıcı düşüncenin ne kadar önemli olduğunu farkındayız.

En önemli gelişmişlik kriterinin çağdaş eğitim ve kurumların demokratik işleyişi olduğunu düşünüyoruz.

Buraya geldik çünkü ortak akıl doğrultusunda modern Türkiye'nin geleceğine yönelik yeni bir sayfa açılabileceğine inanıyoruz.

Bugün Sayın TÜSİAD Yönetim Kurulu Başkanımızda bizimle çünkü o da sivil toplumun gücüne ve birlikten kuvvet doğacağına inanıyor.

Şimdi hepimiz bir aradayken ülkemizin gelişmesine nasıl katkıda bulunabiliriz bunu düşünmenin sırasındır.

Bu duygu ve düşüncelerle huzurlarınızdan ayrılırken hepinize katılımlarınızdan ötürü bir kez daha şükranlarımı sunarım.

Değerli TÜSİAD Yönetim Kurulu Başkanı Sayın Erol Bilecik'e aramızda buldukları için tekrar teşekkür ederim ve kendisini konuşmasını yapması için kürsüye davet ediyorum.